

Veïnats

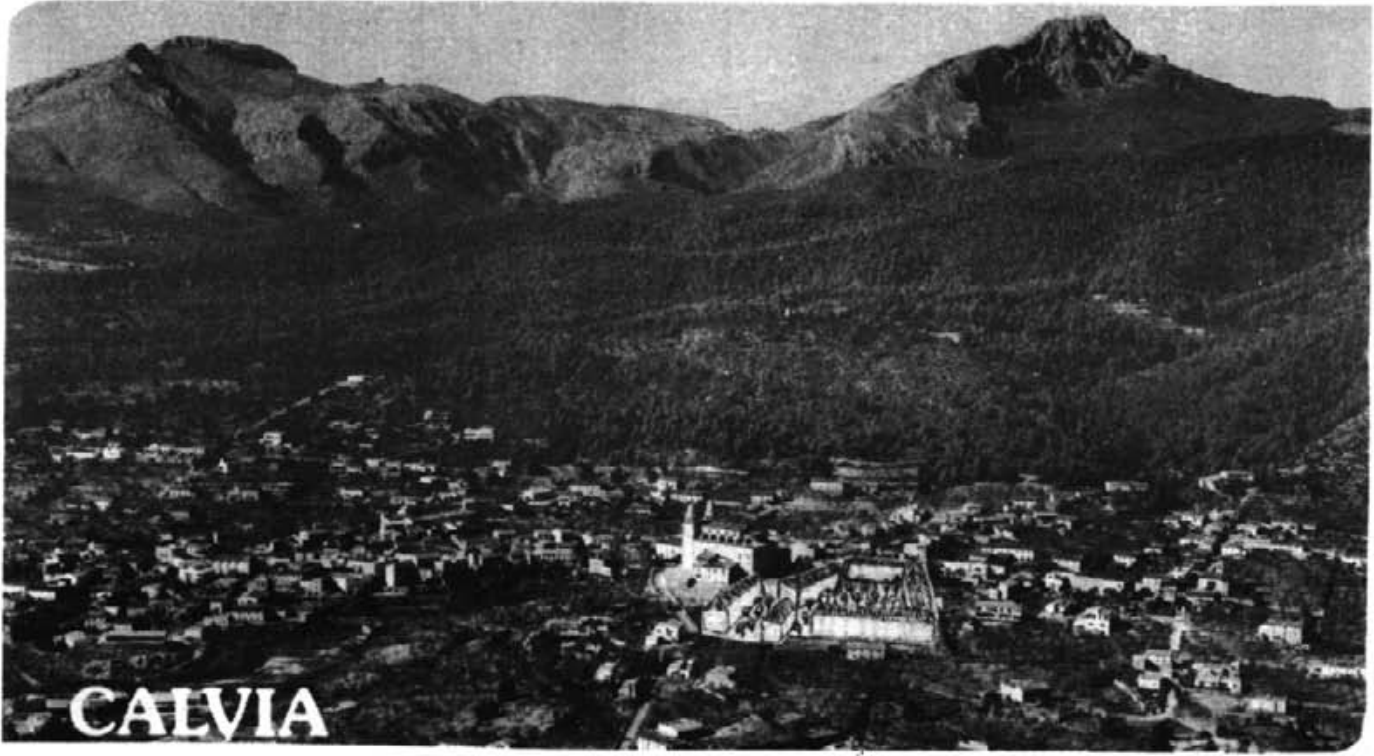

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

preu: 50 pts.

PERSPECTIVA DE CALVIA AMB LES VIVENDES SOCIALS

n: 16 abril 01

EDITORIAL

REVISTA VEÏNATS

Nº Dipòsit Legal:
PM 1/1.983

Han col.laborat:

Carme López
Josep Suárez
C. Plasencia
Joan Rubio
D.Hernando
Magui
A. Barceló
J. Jiménez
Mª D. Cortey
A. L. Coll
C. Vílchez
X. Esteve

Han coordinat:
En Joan
de Londres,
En Manolo
D'Andorra
i en Pep
de Petra.

A finals d'aquest mes l'Associació de Veïns "LA VILA" de Calvià i Es Capdellà celebrarà una Assemblea General Ordinària on un dels principals punts és la renovació de la Junta Directiva.

No hauria de ser necessari demanar a la gent que acudís a aquesta convocatòria com tampoc ho hauria de ser el pregar a determinades persones que es presentin a l'elecció; però, i malgrat a tot, la gent no es distingeix per la seva participació i recolçament cap aquesta Associació, la més pobra del Terme.

És ver, també, que, darrerament, aquest ent ha realitzat molt poques actuacions públiques notables (inclús ha deixat le Feste), però ha continuat fent gestions davant l'Ajuntament cercant sempre una millora a les condicions socials i culturals de Calvià.

I no deim Es Capdellà perquè de fa ja més d'un any, s'ha produït un tall amb els representants del poble veí, motivat segons ells, per varis motius, entre ells els polítics. Es just recordar que aquesta ruptura no ha estat decidida per la Junta Directiva ni tampoc expossada davant l'Assamblea General, que és sobrana en aquests assumptes. No pensam que aquesta fuita de la gent d'Es Capdellà sigui gens profitosa ni pels uns ni pels altres, encara que hauríem de veure quins són els més perjudicats.

L'Associació necessita el suport dels a prop de 450 associats. És una de les coses pròpies de Calvià, per això, Veïnats vos demana la vostra assistència a l'Assamblea.

- Para el próximo día 26 a las 21 h. la Asociación de Vecinos "LA VILA" tiene previsto celebrar Asamblea General Ordinaria en La Sociedad, siendo uno de los puntos más importantes la renovación de la actual Junta Directiva.

- Y hablando de La Sociedad, hay que decir que parece que se están empezando las obras para su restauración. En pasadas semanas se pintaron los Baños y se limpiaron. Ojalá sea el inicio de una recuperación deseada por todos.

- Tocando el tema escolar, el día 12 del presente mes, se iniciaron las vacaciones de Pascua en todas las escuelas.

- Justo es hablar estos días de fiestas de Pascua, y hacer referencia al Diumenge de l' Angel, organizado el año pasado por esta Revista. Pues bien, este año, debido a problemas con la Parroquia de Portals Nous, Veïnats no organizará la tradicional romería. Al parecer, la intención del párroco de Portals es que los actos en terrenos de la iglesia los organicen personas de la iglesia...

- Sigamos con fiestas. Sigue reuniéndose la Comisión de Fiestas de Sant Jaume y, al parecer, ya hay un primer proyecto consistente en que todos los actos sean gratuitos, incluida la Nit Rock. Todas las actuaciones se realizarían en la Plaza del Ayuntamiento, pues en estas fechas el Campo de Futbol estará en obras.

- La Banda de Música de Calvià ya va tomando forma. Recientemente se han comprado los instrumentos, alrededor de un millón de pesetas, y se han distribuido entre los alumnos. Hay tubas, saxos, flautas traveseras, trompetas, etc.

Deseamos que muy pronto podamos asistir a un concierto de esta nueva banda.

EL PLENARI DEL MES DE MARÇ

Al Plenari d' aquest mes, es varen aprovar els següents punts:

- Obres d'ampliació i reforma del Parvulari de Palma Nova.

- 130.000 pesetes per l'adquisició d'instruments musicals per formar la banda municipal de tambors i cornetes.

- Un milió de pesetes per l'adquisició d'instruments per la banda de música municipal de Calvià.

Aplicació de contribucions especials per l'execució de les obres de proveïment d'aigua potable i clavegueram a Calvià i Capdellà segona fase.

Creació de la plaça d' oficial i sub-oficial a la Policia Municipal de Calvià.

- Contratació d' un auxiliar d' administració general per fer les funcions d' arxiver de l' A-juntament i que fou en Joan LLadó.

- Otorgament de subvencions per la promoció de l'esport a Sporting Tennis Costa den Blanes - 55.000 pessetes, al Golf de Poniente 550.000 pessetes, i per donar classes de gimnàsia a la Policia Municipal 75.000 pts.

\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$

COMUNITAT AUTONOMA

LA COMUNITAT AUTONOMA INFORMA

- La Comunitat Autònoma, davant el descobriment d'unes coves a Illetes, quan s'estaven fent unes excavacions destinades a la construcció d'uns nous apartaments, es va dirigir a la Vicepresidència del Govern Autònom sol·licitant sà turassin les obres mentre una comissió de científics no donàs un inform damunt la possible existència dins la cova d'uns jaciments d'interés paleontològic. També es va dirigir al nostre Ajuntament pregant-li que aturàs les obres.

Ara bé, els treballs realitzats en la construcció ja havien danyat seriosament la mencionada cova, el que va fer difícil el seu estudi, que només pogué ser superficial.

Informa, també, de que l'Ajuntament, sense aturar de forma provisional les obres, va encarregar als seus serveis tècnics un estudi i un inform damunt les obres en qüestió.

- Ens comunica la participació de Centre d'E.G. B. en competicions esportives de caire escolar, corresponent a la Comarca de Sóller-Calvià, un total de 21 col·legis i 6 participants.

- Dins l'aspecte esportiu, ens ofereix també un resum de les instal·lacions esportives dins la Comunitat Autònoma, corresponent a la nostra, aquestes dotacions:

- 1 Camp de Futbol.
- 14 Pistes poliesportives
- 44 Pistes de Tennis.
- 3 Gimnasis.

7 Piscines a l'aire lliure de 25 metres.

1 Piscina a l'aire lliure de menys de 25 metres.

1 Piscina coberta de 25 metres.

4 Instal·lacions náutiques.

11 Instal·lacions especials.

- S'ha aprovat un pressupost de nou milions de pessetes per a realitzar la pel·lícula titulada: "Miró i Mallorca".

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

Panaderia

JUAN CARRILLO

C/ Mayor, 3.

CALVIA

L'OCCHIO SI SALTA IL MURO

A finals de Març, vàrem tenir l'ocasió de fer una aturada davant Sa Llotja per tal de veure l'exposició "L' Occhio si salta il muro", organitzada pel Servei d' Educació de l' Ajuntament de Palma, on s' ens presentà el treball fet a una Escoleta d' Itàlia, amb una acció coordinada entre el Grup Pedagògic de l' Ajuntament de la localitat en qüestió i els Educadors de la mencionada Escoleta.

Si hem de resumir tot el treball en un punt, és aquest: el desenvolupament sensorial del nin fent una descoberta del que hi ha fora de l'Escola (mercats, fulles, estàtues, deixalles, basiots, etc.) treballats fins a la sacietat pels propis al.lots amb tota mena de materials, desde la pintura fins a l' expressió corporal, passant pel fang, les teles, l' esculptura i qualsevol instrument en que el nin hagi fixat la seva mirada i la seva atenció.

Tot l' entorn de l' infant és analitzat i treballat per ell mateix.

Quan un surt de l'exposició, pensa que l' educació al nostre país es troba encara, i malgrat la feina de la gent (de cada vegada més) preocupada en evolucionar, dins la prehistòria pedagògica.

S' està fent, idò, en poc temps, la feina que a altres els ha duit anys, i això crema molt.

No es pot surtir fred, al menys els educadors i gent relacionada amb els nins, ni pensant que està molt bé, i què...? No ho podem fer, perquè ens podran dir tercermundistes, amb tos els respectes pels qui ho són, perquè segur que ells no han sercat aquesta condició de vida ni aquest qualificatiu.

A Itàlia ha costat treball

fer-ho. Els Ajuntaments s' han abocat dins la promoció i fonamentació de la pedagogia, a la col.laboració de tot tipus amb els educadors, a qui valora com es mereixen, i ho han fet perquè saben que a les Escoletes i Escolles es tracta amb persones molt delicades, i com més preparats estiguin els educadors i més ben dotades les institucions dedicades a l' ensenyament, millor resultat tindrà tota l' acció pedagògica damunt aquests nins.

El treball, a ca nostra, encara comença, no ens podem aturar ara.

Des d' aquí, des de Veïnats, només podem desijar que els responsables de les Escoletes del Terme, ja que a elles es dedicava l' exposició, l' hagin visitada i en prenguin una bona mostra per aplicar a les nostres.

Manuel Suárez.

Noticario.-

- Algunas de las educadoras de nuestras Escoletes han tenido la oportunidad de asistir a un curso de reciclaje, organizado por el Instituto de ciencias de la Educación, y que se ha desarrollado en Palma, en los locales de la Escuela de Magisterio. Todo ello debe redundar en bien de nuestros niños.

- Tenemos conocimiento de que se está elaborando el proyecto de ley de Escuelas Infantiles por parte del Ministerio de Educación y Ciencia. Este proyecto vendrá a regular la importante labor de estos centros de educación pre-escolar, que en muchos de los casos han funcionado a la buena de Dios, bajo el único signo del lucro económico.

Al parecer, el proyecto divide las escuelas infantiles en dos etapas: de cero a tres años y de tres a seis años. En los dos casos el personal que atiende directamente a los niños deberán ser maestros, y las escuelas infantiles pasarán a depender del gobierno.

El premi del mes ETACHIN!!

Aquest mes concedim la maquinada a una o més closques que poca cosa hi deuen tenir a davall.

Ens referim al vàndal o vàndals que varen assaltar les escoles velles pel simple plaer de fer mal, de destrossar material pedagògic.

En aquest temps són realment incomprensibles els atacs a la cultura. I aquest o aquests desgraciats no són res comparats a aquells que desde esferes més altes (Ajuntaments, Parlaments, etc.) se posen al servici del lema "despreciar el que ignoren".

Per tots aquests ignorants vagi el nostre més sonor i fort cop de màquina.

C. VERGER

Avda. Capdellà CALVIA

REPORTAJES Julian

- Bodas
- Bautizos
- Comuniones
- Fotografia en General

telf. 670464

C/ Mayor, 27 - 1.º-1.ª - CALVIA

RESPOSTA A UN SUBSCRIPTOR.

Benvolgut subscriptor:

Me sembla molt be tot el que ens diu a la seva carta sobre l'organització de Sa Rua, i li don la raó en moltes coses. Però s'imagina lo be que ens hagués pogut sortir si hagués aportat aquestes idees abans de Sa Rua? Vos imaginau estimat subscriptor i alguns altres més lo be que ens aniria a tots, a Calvià, si la gent que perd tota la força per la boca a base de criticar qualsevol cosa que s'organitza a Calvià dedicàs les seves energies a participar en les coses que critiquen?

Malgrat tot, gràcies subscriptor per les seves suggerències. Nosaltres aprenem de qualsevol tipus de crítica. Una abraçada.

Pep Rubio i Terrasa.

LLEI DE
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
ARA

FITXA QUARTA

REGLES D'ACCENTUACIÓ

Si volem acentuar bé les paraules catalanes, heu de recordar la primera fitxa on classificàvem les vocals en:

tancades: i, u, entots els casos
e, si sona com en castellà,
o, si sona com a poma, canó

a, tònica sempre.
e, si sona com a mel, bestia...
obertes: e, neutra, com a mare, pare...
o, si sona com a corn, pota...

A partir d'aquí, podem dir que hi ha dues classes d'accent ortogràfic:

L'agut (´) per a les vocals tancades.

El greu (`) per a les vocals obertes.

Per tant, ja en tenim tres de ben clares, la I i la U només el poden dur agut perquè són tancades, i la A greu per ser oberta.

Les altres vocals el duran segons siguin obertes o tancades. En un principi serà convenient, en cas de dubte, pronunciar la paraula on hi hagi la vocal conflictiva de les dues maneres, i vorem clara la diferència, així i tot, vos he posat exemples que al manco, vos permetran fer la distinció entre les dues.

Com sabrem quan s'accentuen?

No hi ha més que seguir les normes:

1. Paraules agudes: Són aquelles en que l'accent recau damunt la darrera síl.laba i les accentuarem quan acabin en :a, e, i, o, u, as, es, is, os, us, en, in.

Per exemple: camí, cotó, sebastià, canò, ...

2.- Paraules planes: Són aquelles en que l'accent recau damunt la penúltima síl.laba, i seran accentuades si no acaben en cap de les terminacions de les agudes (ALERTA: amb els diftongs, és a dir, la unió d'una vocal forta: a, e, o i una dèbil: i, u, o bé dues dèbils, perquè en aquest cas, no considerarem l'acabament per la darrera vocal, sinó per les dues: ai, ei, oi, au, ...)

Per exemple:

Gimnàsia= no acaba en a, sinó ia.

Córrer, Sóller, ...

3.- Paraules esdrúixoles: Són aquelles en que l'accent recau a l'antepenúltima síl.laba i les accentuarem sempre.

Per exemple: àncora, síl.laba, etc.

I per acabar, el que més vos agrada, els exercicis:

Traduiu aquestes paraules posant l'accent on pertoqui.

Examen	Damián	Pensaba
Exámenes	Alma	Pensabas
Arroz	Patético	Pensábamos
Amigo	Razón	Cañón
Segundo	Retórica	Pero
Café	Unico	Bestia

Aquí teniu les solucions del mes passat:

Els homes de la muntanya han duit moltes juguetes als nostres infants. Les dones no volen cosir. Els meus cusins han llogat una casa. Entre el renou dels cotxes i el de les motes no puc dormir.

Acabam aquesta lliçó amb aquesta frase:

"POBLE QUE SA LLENGUA COBRA
SE RECOBRA A SI MATEIX"

Manuel Suárez.

LA VISIÓ DE L'ERMITA

L'usurpador Pere III, rei de Catalunya-Aragó, va fer governador de Mallorca N'Arnau d'Erill i va encarregar-lo l'organització del setge del Castell del Rei de Pollença.

Fou cosa planera per a les tropes del rei català fer-se amb l'illa de Mallorca. Es pot dir que no hi trobaren resistència i més que una conquesta semblava una passejada militar.

Només l'anomenat "Castell del Rei" de Pollença no volia rendir-se, tot i que el rei Pere havia manat al "batle reial" que portés gent armada "en vuitenes i trentenes" per guardar el setge del castell.

Però, com que aquest "batle reial" no era altre que Fransec Aragonès, que havia estat governador del mateix castell per nomenament del rei Jaume III, les ordres del monarca català no foren obeïdes.

Quan Arnau d'Erill va comprovar que els dies passaven i tot seguia igual, se n'hi va anar personalment a posar-hi setge. L'acompanyaven els cavallers al seu servei i el Procurador Reial, Bertiran de Roig, amb tota la seva gent.

Aquesta presència de nous esforços va animar molt els homes que ja feia dies que assetjaven en el Castell i que estaven morts de basarda.

Cada nit, i com si sortissin de les entranyes del Castell i s'anessin a perdre o a morir mar endins o al fons de fondals i penyes, se sentien unes veus profundes que cridaven: "Visca l'Alt En Jaume, rei mallorquí!".

Laquestes veus començaven a sentir-se en fer-se fosc i duraven fins que clarejava. És de supo-

sar que els assetjats feien torns, però als assetjadors, sempre els semblava que era la mateixa veu que anava a enfonsar-se mar endins.

El rei de Catalunya-Aragó havia vingut a Mallorca a mitjan mes de juny i a Santa Ponça li

van retre homenatge totes les viles, que li havien enviat els seus jurats. Totes menys la de Pollença. Ho diu mossèn Costa i Llobera:

Un mes fa, quan Mallorca se va rendir als peus del rei En Pere, raptor inic, enviant-li les viles jurats humils sols uns jurats mancaren: los pollencins.

El rei Jaume III de Mallorca, en veure que els mallorquins l'havien abandonat, s'havia refugiat al Castell de Pollença abans d'embarcar.

I la llegenda ens diu que per ajudar que la moral dels defensors del Castell no decaigués hi havia un ermità que els explica va el prodigi que va presenciar mentre parlava amb el rei Jaume: "ens trobàvem tots dos a dalt d'una de les torres i era l'hora aquesta en què el sol corre cap a la mar i surt una boira rosada al costat de llevant. De sobte veig l'ombra del rei damunt d'ella que va engrandir-se, fins assolir l'alçària d'una muntanya. Jo vaig restar sense poder parlar uns moments. I quan la veu em tornà, li vaig dir: "Senyor, si no us respectés tant, em faríeu por!" Aleshores don Jaume, el nostre rei, va obrir els braços i es diria talment com si hagués volgut abraçar tota aquesta terra que estima tant..."

El castell va resistir encara un parell de mesos, fins a la darrera del mes d'agost. El rei Jaume va morir més tard a la batalla de Lluçmajor, el dia 25 d'octubre de l'any 1349.

La llegenda de la visió de l'ermità ha quedat dins el cor del pollencins, tot i coneixent que el fet que la figura del rei augmentés no fa altra cosa que un fenomen òptic de refracció, de miratge; que consisteix en

la projecció de les imatges de persones o bé d'objectes, sobre boires o núvols; amb això llur volum augmenta prodigiosament i es converteixen en gegantines.

Coneixem alguns visitants que pujaren dalt de les pedres del Castell i han tingut ocasió de comprovar personalment aquest fenomen. I ens han afirmat que es tracta d'una experiència escriptura.

Mª Dolors Cortey

EXPLORACION DE APARTAMENTOS TURISTICOS

Jardín del Sol	Mini Folies
Caesar's	(Pto. Andratx)
Acapulco	Jardín de Playa

INFORMES Y RESERVAS:
EDIFICIO PALMIRA - SES ROTES VELLAS
Tel. 69001-690966-691312-690264
Télex 68783 PAMO-E Sta. Ponsa (MALLORCA)

"la Caixa"
a les escoles

|||

cerrajería

A. SOTOMAYOR

|||

es ferrer
des poble

|||

C. SON MI, Nº 2 - CALVIA - MALLORCA

TESTIMONIO

Esta tarde me siento terriblemente sensual. Bastaría una leve caricia o una mirada penetrante para hacerme enloquecer de deseo. Sin embargo, estoy completamente sola.

Después de comer me he dirigido a unos grandes almacenes ¿A qué otro lugar puede ir uno a las cuatro de la tarde en sábado?, y he estado revolviendo en la sección de librería más de hora y media. La dependienta no me quitaba el ojo de encima, con toda seguridad esperaba que en un descuido me llevara algún libro sin pagar. Finalmente escogí un volumen de poesía. Pero es posible que aún haya alguien que lea poesía? Pagué religiosamente y salí.

La ciudad comenzaba a animarse y las quinceañeras invadían el Paseo del Borne en busca de la clásica aventura sabatina de cinco a diez, mientras que yo paseaba mi condición de solitaria.

La mañana que recibí la comunicación también era sábado. Me hallaba preparando la comida del mediodía. Sé que no es muy frecuente pelar patatas mientras se escucha música de Vivaldi, pero a mí me gusta hacerlo. El cartero tocó a la puerta y me entregó una carta certificada, firmé y la puse en el bolsillo del delantal. No la abrí hasta cerca de las siete, cuando ya había regresado de mi habitual caminata por el Paseo Marítimo. No fue necesario que la leyera línea por línea, mis ojos abarcaron el texto y comprendí de un golpe...

Tengo veintisiete años. Se supone que tendría que estar preparada para esto, que podré vivir igualmente en cualquier otro lugar. Sólo que yo sé que no sabré. Tengo el espíritu hecho de cada monte, de cada nube de cada ola de este mar. No puedo hacerme a la idea de que la

vieja calle olvidará de un golpe mi presencia, que no quedará ninguna prueba, en alguna esquina amiga, de que yo estuve allí.

He telefoneado a Martín. Fue un palo de ciego, pero en mi desesperación no se me ocurrió otra cosa.

- Tienes que ayudarme, Martín. No puedo irme ahora. ¿Me oyes? No puedo.

- ¿No puedes? ¿Porqué? Un cambio de aires te sentará bien. Nada de finitivo, ya me entiendes, un par de años, tres a lo sumo. Puede que te parezca duro al principio pero no tardarás en superarlo y hacer nuevas amistades.

- No me interesa, Martín, hacer nuevas amistades ni marcharme a ninguna parte.

- Bien, dime al menos porqué tanto empeño? Estás saliendo con alguien. Qué calladito te lo tenías. Si se tratara de alguna relación sería podría intentar arreglarlo.

- No estoy saliendo con nadie, simplemente hay una parte de mi misma que me dice que debo quedarme.

Cuando llegué a la oficina ya lo sabía todo el mundo. El director hizo un pequeño discurso y me dio las gracias por todos estos años de servicio. Bla, bla, bla. Luego se dio la media vuelta y se marchó tan orgulloso de sí mismo como había venido.

Tengo nueve días para empaquetarlo todo. La ropa, las fotografías, los discos, el juego de café de plata, los libros... Me pregunto cómo será la mujer que regrese dentro de un par de años, pero tengo el presentimiento de que será un cadáver ambulante.

Fuí en coche hasta Sóller, a tomar café. Supongo que fue un símbolo, un pequeño homenaje al pueblo donde pasé los veranos de mi niñez. Allí dejé guardados, en depósito mis recuerdos y mi espíritu. Ignoro en qué rincón

quedaron escondidas mis señas de identidad. No he podido descubrir una señal que delate mi anterior presencia a los que vengan. Allí quedò mi alma, pero al ser ésta transparente, nadie la percibirá. El mar se queda para los otros, y el constante batir de sus olas barrerá mis confesiones. Lo único que exijo es el derecho al testimonio.

Ana Luisa Coll. Febrero, 84.

Premes Soranas

El següent textu l'extreim de la revista S'ENCRUIA DE DEIA, número 46 corresponent a març del 84.

QUESTIÓ DE POSTURES

O

SA SOMERA DE SANTA PONCA

(conte breu)

Era una somera aspriva i caparruda si n'hi ha, que anau a saber per què, havia de nom "Pintora".

Vestia pèl llarg i poiòs de color indefinit si bé tirant a fumat. Una veta més fosca li corria del monyo cap a la cua creuant-li també els espatllons,

Buidadora, no l'hi lluia lo molt que menjava i mes ample d'orelles que d'esquena, es greix no l'embaraçava per trotar, cosa per demés a la que no tenia gaire afició.

Mentres que per el pelatge uns mantenien que era de raça moresca, altres situaven els seus orígens a devers els Pirineus, i no faltava qui asseguràs que havia nascut a la Camarga francesa.

Ses males llengües deien

que havia arribat a Mallorca darrera un ase "botijero" anomenat "Ciriac" que venia a estiuejar devers Peguera i amb el qual havia tengut certes rel.lacions. De l'hora ençà, no el perdia mai de vista i continuament l'hi venia exigint paternals responsabilitats a lo que en Ciriac feia es sord. Si bé era cert que admetia haver passat aquella nit de lluna plena fent-li l'amor a l'ombra del morer de l'abeurador, era molt significatiu el fet de que la primera vegada que es trobaren tot sols i sens rel.lacions prèvies haguessin arribat a s'enfront. Es a dir, que ella era un poc caparrí i com hi havia molts ases al ramat, d'aquí els dubtes de Ciriac. Tot això, però no eren més que suposicions, xerratorum de sa gent que no fa el cas ni interessa.

A l'amo de na Pintora li deien en Pau Rues, per allò de la seva cara acartonada. Mariner i contrabandista de jove, duia marcada a la pell la rigor del vent i del sol mediterrànis.

Havia deixat la mar després de passar un temporal farest de tornada d'Oran amb un carragament de tabac. Una xalocada els ajudà a arribar una nit dins un arrecer devers Cala Antió, i allà, cansat de tant remanament, saltà a terra i no l'hi veren més la pols. Desaparegué.

Temps després, es llogà de missatge amb un traginer andritxol. Era homo de poques paraules i molt de sentit comú.

Se duia molt bé amb sa madona de s'hostal-botiga-taverna, -l'hi venia de pasada-, lloc on es reunien cinc o sis parroquians a arreglar el mon i beure herbes. De lo primer no aconseguiren res mai. De lo segon, si. Temes d'economia i de política eren el plat fort de la xerameca de cada dia. En Pau escoltava, ... i na Pintora també.

Lo cert es que un dia que na Pintora, farta ja de sentir tants sermons sobre democràcia i llibertat -i ella sempre fermada a l'anella del colcador-, convinçuda que ella

era tant com qualsevol altre, precindint d'opinions contràries i fent-se trons de sa Constitució i dels que la votaren, s'organitzà sa vida a la seva manera.

D'aquí que l'hi pujàs es fum a n'es cap i començàs a brostejar per ses voreres i fer qualque escapada dins els sembrats dels veïns.

Un dia, camí de Sa Porrassa, l'hi hagueren d'estirar un poc es dogal per fer-l'hi servir es camí. Allò no l'hi caigué be, s'aturà en seci girant-se darrera, es mirà de través a l'ofensor. De sobte, aficant cap entre cames rompé amb brams i alçades de cul. En Pau Rues, homo granat i nerviós gens, no l'hi feu gaire cas i la deixà cantar però seguí aguantant-l'hi es dogal, estirat. Poc a poc, na Pintora acabà s'alé i s'aturà de bramar, però caparuda, seguí cul enlaire i així caminà dies i dies cap-ficat i cúa amunt.

A la fi, quan tot-hom pensava ja no l'abaixaria mai més, la pobre ruca, incòmoda i cansada per tal posturai veient que ningú l'hi demanava el per què de tan extranya manera d'anar per el mon, -d'això s'en adonà veient-se un dia reflectada dins un basiot-, s'ho pensà be i el tornà abaixar. -Tant sen val-, va dir ella, tampochi havia tant per tant.

Lo únic que en tregue de tal fantasia fou un esbraonament que pot ser encara l'hi dura.

Això vol dir que no es convenient per una petita contrarietat adoptar postures que a les llargues podenesdevenir prou incòmodes.

Es que certes diferències, -llevat del "futbol", no s'arreglen a coces. Hi ha formes més ortodoxes, més elegants diria jo; el diàleg, per exemple. Però ja se sap, certes espècies no l'admeten.

Així i tot, si qualcú un dia vos alça es cul, tranquils, no l'hi fassau gaire cas; en estar cansat l'abaixarà tot sol. Segur. Talment com na Pintora.

HERBA LLUISA (*Lippia citrodora*)

Es un arbre que prové de Xile. Que li cau la fulla i que aquestes tenen forma de llança. Les seves fulles són com unes espigues de color lilós pàlid. Fa una oloreta molt bona, molt perfumada que se pareix a la llimona.

Tant li va bé un puesto asoleat com resguardat, li va bé la terra pobre encara que és convenient afegir-hi humus.

Creix bé a les terres temperades però se l'ha de protegir de les gelades.

Per que arrelhi una "herba lluisa" és convenient sembrar un exemplar petit en primavera i regar-la abundantment menys a l'hivern. Se pot sembrar un

brot ni jove ni vell però sempre protegit (a un hivernacle).

A la tardor se cullen les fulles que cauen, se guarden i així les podem emprar per afegir al tè o mesclada amb menta i perquè no tota sola.

Si nos estimam més les fulles tendres les podem emprar en salses, ensiams, suc i postres.

LLEVAMANS (*Caléndula officinalis*)

Són unes flors tan corrents en aquesta època que les trobam per tot arreu amb ells omplim jerros per alegrar taules i altres racons, però a part d'aquesta utilitat el que no sabem molts és que a part de ser un regal pels nostres ulls podem emprar els pètals tant secs com frescs i nos serveixen per substituir a nel safrà que usam per donar color a l'arròs, encara que es gust és un poc diferent.

També nos pot servir per donar color als ensiams, truites i estofats.

Mesclats amb oli poden actuar damunt el cutis com una crema per millorar-lo i també pot servir per curar ferides.

Crec que no és necessari parlar del seu aspecte què és molt conegut, ni del seu esment ja que és mínim, li va bé qualsevol terra, li agrada el sol, se sembren en primavera i se propaguen per llavor.

CARME LÓPEZ

Sabieu què aquestes taques fugen així?

ACIDS:

tt: Al moment amb una solució de sosa al 10% o també amb amoniac aclarit totd'una.

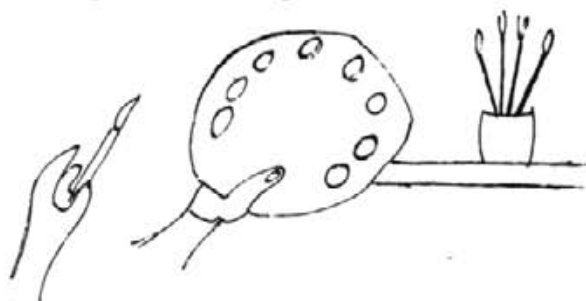
BLAVET

Reblanir en aigua amb vinagre.

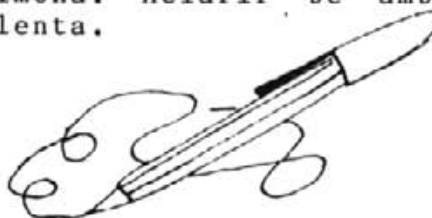
AQUAREL.LES

tt: fugen amb aigua teba

BOLIGRAF

Refregar amb glicerina calenta després esquitar amb suc de llimona. Aclarir bé amb aigua calenta.

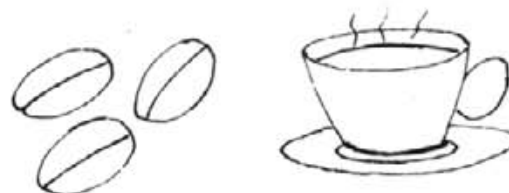
BAIES

Mores: banyar ses taques amb llet agra i rentar-les amb aigua calenta.
Maduixa amb aigua de clor

CACAO I CAFE

Teles que es poden rentar: amb aigua calenta i sabó o glicerina i aclarir després amb aigua freda
Teles delicades: amb benzina

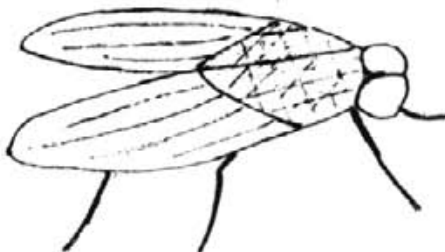
BETUM

Amb oli de trementina i després amb un producte per llevar ses taques.

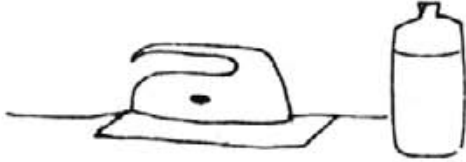
CACERADES DE MOSCA

Si no se'n van en rentar-les es poden treure també amb trementina o amoniac.

CERA

Quan està dura se grata i després es plantxa entre dos papers secants i se renta. Se refrega amb alcohol

GREIX DE COTXES

Refregar amb mantega i vermell d'ou. Rentar amb aigua calenta barrejada amb trementina

COLA

Amb aigua teba i acetona

GELAT

tt: amb aigua calenta i si no se'n va probau amb producte per llevar taques.

EXCREMENTS D'AUCELLS

Es deixa eixugar i s'espolça. Si és necessari es prepara una mescla d'aigua i vinagre, es banya amb un padaç i es posa damunt.

HERBA

Se rentan i se traten si és necessari amb decolorant.

FRUITA

Roba blanca: se banya amb suc de llimona i s'aclareix amb aigua calenta.

Les taques velles fugen amb una solució d'aigua oxigenada i després se tratan amb amoniac.

LICOR

Amb aigua i sabó calents. Si no dóna resultats provar amb alcohol i rentar amb aigua.

Abreviatures:

tt: totes les teles

maduïres i ovelles

"Això era i no era
el país de la cadenera
per tu un almud
i per jo una barcella"

Hi havia un poblet petit senzill i molt maco, que se trobava a una vall entre les muntanyes de Ponent.

A la part alta del poble hi vivia en Norat, un home prim, de mitjana alçada, que tenia les mans més bé petites pel seu aspecte general i també per la seva feina, idò en Norat era hortolà, i com tu ja saps aquests homes el que fan es cuidar la terra per poder sembrar coses i així puguin créixer i fer-se grosses i guapes per poder fer puré, sopes, ensiams, revoltes, trampons i tot això que m'agradaria tant que volguessis menjar.

Però ja saps Antoni que no només noltres tenim sentiments les hortalisses també en tenen i nos ho demostran sempre i quan noltres els hi mostrem

els nostres i per això va esser que al hortet de'n Norat va passar el que te contaré:

Ja quasi entrava la tardor, i podiem disfrutar del solet perquè no cremava tant com en ple estiu, quan fa tanta calor i anam a jugar amb l'aigua de la mar els capvespres; quan un horabaixa que en Norat acabava de regar l'hortet i ja era dins la casa amagant les eines, una pastenaga havia quedat un poc dessenterrada i treia el cap, poguent veure totes les altres plantes que l'enrevoltaven amb això una auberginia petitona i grasseta la va cridar i li digué:

- Eh! taronja, eh, eh!

Ja està clar que la pastenaga li va contestar quan havia passat una bona estona, perquè ella no era cap taronja.

- Escolta, jo no som cap taronja, som una pastenaga, diguem qui ets tu?.

- Jo som una auberginia

he en coneixes?

- No, ja t'he dit que som una pastenaga, i noltres sempre esteim baix terra.

- Ah! per això no t'havia vista altres pics, però escoltem no me fares creure que no ets una taronja. Ets, això si una taronja una mica estranya, però una taronja.

- Idò no, i bé que m'agradaria ser-ho

- Explicam-ho, per favor

- Com t'he dit sempre estic enterrada, només me n'adon del solet i l'aire gràcies a nels meus cabells perquè tot la resta sempre està enrevent de fred i mal de rèuma. Per això tenc mal caracter i sempre estic enfadada. A jo m'agradaria no tenir arrugues i estar grasseta, sempre penjada a l'aire i assolent-me.

- Idò això és molt ràpid de solucionar, no passis ànsia que jo parlaré amb en Norat i tot d'una trobarà qualche remei a n'es teu mal.

L'auberginia va contar a n' en Norat el que li havia dit la pastenaga i dit i fet en Norat va tenir una idea però li va recomanar a la pastenaga que quedàs a n'el seu lloc que era el ideal per les pastenagues, però ella no volia pensar

en el futur, volia viure dia a dia i el que l'interessava era prendre el sol i estar calenteta. En Norat va agafar-la pastenaga amb molt d'esment la va dur damunt la finestra de la cuina, la va posar dins un embut de vidre i aquest dins un tassó amb floretes, com els altres. I la pastenaga la començava a engreixar i fugir-li totes les arrugues, sempre estava contenta i cantava però un dia va arribar a la cuina una ribellada d'auberginies i entre elles hi havia una que era petitona i estava molt arrugada. amb això que va demanar la pastenaga:

- Escolta, auberginia, com així estàs tan arrugada?

- Pastenaga que no em coneixes, no t'enrecordes de mi, d'aquell dia en que tu estaves molt trista i tenies molt de fred?

- Si tu ets l'auberginia que em va salvar!

- Si

- Que t'ha passat, que no t'ha cuidat bé en Norat, estàs malalta?

- No, res de tot això, el que passa és que tu ets encara molt joveneta i no saps que tots tornam vells i un dia hem de morir i per jo a arribat

l'hora de dir adeu a l'hortet
i als meus amics i fer qualque

Cecilia

cosa de profit pel que tan m'ha
cuidat, i tan m'ha deixat viure
feliç a la meua branca.

Llavonses la pastenaga
se va quedar molt trista, el
sol poc a poc anava sortint
en menys força i cada dia se
n'anava més prest de la finestra
va arribar l'hivern i amb ell
les gelades, i con que la pastena-
ga no era a caseva, no tenia
la protecció de la terra que
feia que a l'hivern no sentis
tan de fred com a defora en feia,
que permetia que no es gelàs;
la pastenaga també se'n va anar
arugant i fent petitona i seca
fins que en Norat trist la va
haver de tirar al fens de l'hort
perquè no servia ja per res
més.

Quan va arribar el vespre
la pastenaga va començar a plorar
i se'n va empanadir de la seva

enveja cap a la taronja i va
comprendre el que li havia dit
en Norat, que cadascú s'ha de
conformar amb el que té i ho
ha de millorar amb el seu propi
esforç, però era massa tard ja,
ella moriria com ho havia fet
la seva amiga però amb la tristes-
sa de no haver servit per res.

I això és tan veritat com
que el conte s'ha acabat".

Sa Padrina

Carniceria

VILCHEZ

C/ Mayor,

CALVIA

JOAN SALVA

construccions

calvià

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16

Tel. 67 0190

Calvià · Mallorca

En el Diari Última Hora, de 3 de maig de 1.978 aparegué un article que per el seu interés de cap a Calvià el reproduïm en aquest número de VEÏNATS. El seu autor es la calvianera Francisca Capllonch.

EL CAMPO Y LOS AGRICULTORES DE CALVIA

En Calvià debido al auge de otras industrias, principalmente la hotelera, se ha relegado la agricultura a un último plano. La manoseada frase: "la agricultura es la pariente pobre de la economía española", hablando de Calvià podemos usarla corregida y aumentada, si, "la agricultura es la pariente miserable de la economía calvianense". Aquí, no solo no se saca un duro de la agricultura, sino que muchas veces se pierde. Veamos los principales problemas que afectan a nuestra agricultura.

INSEGURIDAD

El agricultor se arriesga siempre frente al tiempo y frente al mercado.

Frente al mercado debido a la inestabilidad e incertidumbre de los precios agrícolas, "los precios de venta son variables según la importancia de las cosechas: a menudo la abundancia crea una baja en los mismos. Si la oferta es inestable, la demanda de productos agrícolas es relativamente rígida" (1).

Frente al tiempo. Las cosechas dependen primordialmente de factores naturales: lluvia, viento, heladas, etc., contra los que el agricultor no puede luchar, todo ello hace que no se puedan prever ni la producción ni los costes.

ESCASEZ DE MANO DE OBRA

Toda la mano de obra se orienta hacia otros sectores, principalmente la hosteleria -como ya hemos señalado anteriormente-; la dureza del trabajo en el campo, la incertidumbre frente al tiempo y el mercado, los bajos precios de los productos agrícolas y la irrelevancia social del agricultor, hacen que las jóvenes generaciones quieran dedicarse a todo menos a la agricultura, profesión ingrata y poco rentable.

FIN SOCIAL DE LA AGRICULTURA

Otro punto importante es el de la finalidad de la agricultura. Es evidente que el fin de la agricultura es la producción de bienes, necesarios para la alimentación de la población

La mayoría de las explotaciones agrícolas son familiares, en este tipo de explotaciones antes de que los productos salgan al mercado, deben retirarse los necesarios para el consumo familiar. Aquí surge un problema:

-La producción de las pequeñas

propiedades agrícolas no es suficiente para mantener una familia, por lo que los pequeños propietarios que cultivan sus tierras, lo hacen como ocupación extraordinaria, después de trabajar en otra cosa.

-Las grandes y medianas propiedades que son suficientes para mantener una familia, aunque no sobre mucho, generalmente pertenecen a ciudades

nos que se dedican a otras actividades y tienen profesiones que nada tienen que ver con el campo. La mayoría de estos señores no solo tienen las propiedades agrícolas como un lujo, sino que en muchos casos quieren sacar provecho de ellas.

Las propiedades agrícolas generalmente se ceden a arrendatarios. Estos tienen el disfrute de las tierras y el producto anual debe repartirse entre el arrendatario y el propietario, esto hace que una propiedad quizá suficiente para mantener una familia, ya no lo sea después de dividir las ganancias. Esto hace que muchas de las fincas que antaño eran consideradas buenas, estén ahora completamente abandonadas y los campos cultivables poco a poco vayan convirtiéndose en bosque.

SEGURIDAD SOCIAL

Los altos costes de la seguridad social, es otro de los elementos que agravan las dificultades del agricultor

Los agricultores están obligados a pagar unas cuotas bastante elevadas a la seguridad social, para asegurar a los obreros agrícolas. Los agricultores se quejan de tener que pagar estas cantidades, para asegurar unos obreros que no pueden contratar por carecer de recursos necesarios para pagarles el sueldo mínimo establecido.

Aquí los agricultores lo hacen todo ellos mismos y en todo caso ayudados por sus hijos o familiares, pero casi nunca disponen de asalariados que les ayuden en sus tareas. Y que conste que no es por falta de trabajo, sino por falta de medios.

NECESIDAD DE FOMENTAR Y PROTEGER LA AGRICULTURA

Es necesario, y urgente, que el gobierno empiece a preocuparse por la agricultura.

Fomentando la producción agrícola regional podríamos abastecernos de muchos productos de los que ahora carecemos.

"En los países desarrollados se ha acentuado la interdependencia

de la agricultura y el resto de la economía y en los países en vías de desarrollo, el crecimiento de la agricultura es una condición fundamental para el crecimiento de la economía global" (2).

"Es indispensable la asistencia técnica y financiera a los agricultores" (3).

PUB ROLLING'S
MUSIC-BAR "ES CASINO"
Ca'n Vich, 3 - CALVIA

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayor, 50

CALVIA

Es necesario potenciar y racionalizar la agricultura.

"...sobre el paro agrario son partidarios de que se extienda el seguro de desempleo pues" hay unos millones asignados y que concretamente el año pasado el Gobierno no utilizó" (4).

Es muy triste ver esta falta de interés por la agricultura, como si se tratase de algo superfluo y carente de importancia.

FALTA DE ORGANIZACION Y TOMA DE CONCIENCIA

En la historia vemos como antes de que una clase o grupo social triunfe y consiga ver reconocidos todos sus derechos, es necesaria la organización y una toma de conciencia de clase. La unión hace la fuerza, y es necesaria en cualquier grupo que quiera ser escuchado y que quiera reivindicar sus derechos.

En Calvià no existe ningún tipo de asociación de agricultores. Quizá sea debido al pequeño número de agricultores u otras causas político-sociales.

Actualmente existen grupos de agricultores que reivindican los derechos del campo. Estos grupos tienen gran aceptación en otros pueblos agricultores de la isla, pero aquí, casi, ni se oye hablar de ellos. Hay una falta total de organización y cooperación para defender nuestro campo, y los grupos o asociaciones de agricultores que están triunfando

Se recorda a grans i
petits que a partir de
maig començarà un curs
intensiu de ball de bot
per poder participar al
concurs de les festes de Sant
Jaume i altres ballades.
Anímau-vos a veïr!!

en otros lugares, aquí brillan por su ausencia.

(1) "Economía política" R Barre. tomo I, pág 311.

(2) Op.Cit. págs 314y 315.

(3) Op. p.Cit. Pág 315.

(4) Diario de Mallorca. 17 de marzo de 1978. Pág 8, economía.

SI NECESITA UN
BUEN SERVICIO
DE GRUA
LLAME A:

**RADIO GRUA
CALVIÀ**

68 09 70

SERVICIO PERMANENTE
CALVIÀ (Mallorca)

Tels. 67 04 63 - 69 08 28

Bevader de cafè

Quan ens tornarem trobar amb el Sen Rafel Massot, enllaçarem l'anterior xerrada amb el tema de la guerra de Marruecos.

Per estar lo millor possible, dins la situació en que es trobava, el primer dia que va arribar es va presentar voluntari per anar a cercar els queviures, cartes i altres recalcos, al campament veïnat, que es trobava a un parell de kilòmetres, sempre acompanyat d'un petit ase. Aquesta feina la tenia llesta devers les onze del matí. Després, i com a conseqüència d'un paquet que li pegà el sargent a un "cabo" perquè les reserves de llenya per cuinar havien baixat, es tornà presentar voluntari per mantenir el magatzem fins el cap d'amunt, ben ple, a canvi de lliurar-lo de cap altre servici d'armes. Varen haver de dir-li prou,

perquè en pocs dies havia reposat les existències, cinc quintàs, de rebasses. Això ho feia dos pics a la setmana. O sigui, que la resta dels dies els tenia lliures per fer el que volgués. Qualque pic anava a pendre tè "un tè que no n'he pres mai de tan bo" al campament. Si no veia cap "moro" per allà ja es suposava que hi havia qualcú del "tercio". Aquests elements quan es trobaven amb algun "moro" es feien el gat i amb un gaiato acabat amb una bolla com el puny, començaven a pegar-li fins que els pobres podien fugir.

Hi havia un "moro" que tenia la contracta d'abastar de tabac de contrabandol, a la possessió. Si la policia li trepitjava els talons i se n'havia de desfer de la saca precipitadament, la pastilla la cobrava a velló, si arribava tranquilament la cobrava a 14 cèntims. El tema del tabac, el sargent ho havia regulat de tal manera que el gasto de tabac, llibres de paper i mistos els pagaven a "escote", fumassin més o manco, o fins i tot si no fumaven.

En Verga tenia el monopoli de les expendeduries oficials, però la qualitat del tabac no es podia comparar amb el que entrava de contrabandol.

Entre els components de la possessió hi havia una gran amistat, si qualcú rebia cosa de ca seva, tot d'una ho posava a la disposició dels demés sense excepció. N'hi havia d'entre ells gent de Calvià: En Tomeu de Son Mir i en Massià Foraster que hi feia de cuiner.

Va aprendre alguna paraula àrab com a "jaluf" que significa porc, "fàtima" que és el que li diuen a totes les "mores", i una altra paraula que té un so paregut a "xapar" que el significat vos ho donarem personalment.

Perquè els parroquians d'En Mahoma no quedin amb mala imatge, vos diré que també produïen. Les dones anaven a cercar la llenya per l'intendència del campament amb una dotzena de someretes (no confonguem. Campament: lloc on hi havia un "zoco", cafès, vivendes, i tots els serveis necessaris per mantenir l'abastiment dels destaca-

ments. Possessió: destacament de 60 soldats comenats per un capità, aquí és on es trobava el Sen Rafel. Blocaos: destacaments pertanyents a les possessions, formats per 6 soldats i un "cabo"). De bon dematí els homes (els "moros") feien coa per anar a cobrar la llenya que havien duit les seves dones.

Idò be, tornem a l'illa que a pesar de tot era tan perillosa. El Sen Rafel es posà a picar i fer clots a jornal, fins que Mestre Tomeu de Son Mir el contractà de peó, per fer un xalet a can Borràs.

El Sen Rafel mentre ens contava les seves vivències.

Llavors com que la colla s'anava al Port d'Andratx ell es lligà amb En Mosca de Sa Porrassa. Però com que per ascendir de categoria te n'has d'anar, va passar a fer feina amb un tal Cladera que per donar-li la categoria d'aprenent li va fer una prova amb unes mitgenades. Els que feien la prova eren el Sen Rafel i un altre de Calvià, la qüestió és que era amb ciment de Bunyola, que revé tot d'una molt i llavors afluixa, el Sen Rafel ho sabia i posà les mitgenades que

s'agontassin totes soles, l'altre no ho sabia i abans d'arribar a dalt l'hi havia caigut la paret 2 pics. El Sen Rafel quedà d'aprenent i als pocs mesos d'oficial.

Llavors va pendre les terres del seu cosí, era el temps que es passava bastant fam, i va deixar l'ofici. Fins que el jove Bujosa (En Julià) li oferí anar a fer xalets a Portals.

A l'any d'aquests fitxatge, el seu cunyat Toni es va fer mestres i va passar-hi a fer-ni feina. Havien d'engrandir un bar de Magaluf, es deia "Bar Molina". Un dia mentre feien feina al bar, s'aturà un cotxe i botaren uns militars d'estat major, amb uns planols, i li demanaren per un hotel que hi havia fet per allà, ell al examinar els planols va veure que l'hotel que hi havia damunt els planols, no estava fet, ja que allà marcava un torrent que no hi havia confusió possible: era un pinaret. Tornaren agafar els planols i s'entornaren.

Allò era d'En Guasp, el senyor de Sa Porrassa. En arribar es vespre li va contar tot al seu cunyat, per si la cosa interessava. Efectivament, el seu cunyat Toni va localitzar En Garcia Ruiz, enginyer, que era el gendre d'En Guasp, que el coneixia d'una altra obra i li plantejà l'oportunitat de fer-se'n càrrec de l'obra. En Garcia Ruiz li prometé que si allà es feia alguna cosa seria per ell. Al poc varen resoldre fer-hi un bar, en el lloc que s'havia projectat l'hotel. Un bar amb totes. Però a pesar de tot, només s'aturaven senyors a dir que lo que s'hauria d'haver fet allà era un hotel. Al cap d'una mesada ho tomaren tot i als quinze dies començaren a fer l'hotel que després duria i dur el nom d'Atlàntic, fent el Sen Rafel d'encarregat de l'obra, amb 110 homes, ja tenien "montacargas" elèctric.

També i passant a una altra obra, varen fer una piscina emplomada a l'aire amb 20 hores fent feina de tira, desde les sis de l'horabaixa fins a les dues del capvespres del dia sigüent.

També amb onze setmanes va fer la casa de la seva filla. La seva dona l'ajudava dissabtes i diumenges i la resta de la setmana eren ell i un peó.

Quan una temporada va fer feina a cas Català se n'hi anava a peu amb una hora i mitja, per les adreteres. N'hi havia una damunt es coll des Cucons que pegava damunt Bendinat.

Deixant l'obligació per la devoció vos diré, que com a cercador d'esclatassangs, pocs l'hi han guanyat, ja que és un homo molt fort i que es sabia totes les tresques, començava a cercar a Ses Algorfes i acabava a Son Roig, amb una magrana a la butxaca per si tenia set, però tornava amb un covo ben ple.

Mir el rellotge i ja són la una, mos despedim. El Sen Rafel acaba d'arreglar l'estable d'En Moreno que ha fet de testimoni mut d'aquestes dues xerrades. Com a premi per ell el vos ho mostram aquí baix.

Calvià dia 31 de març.

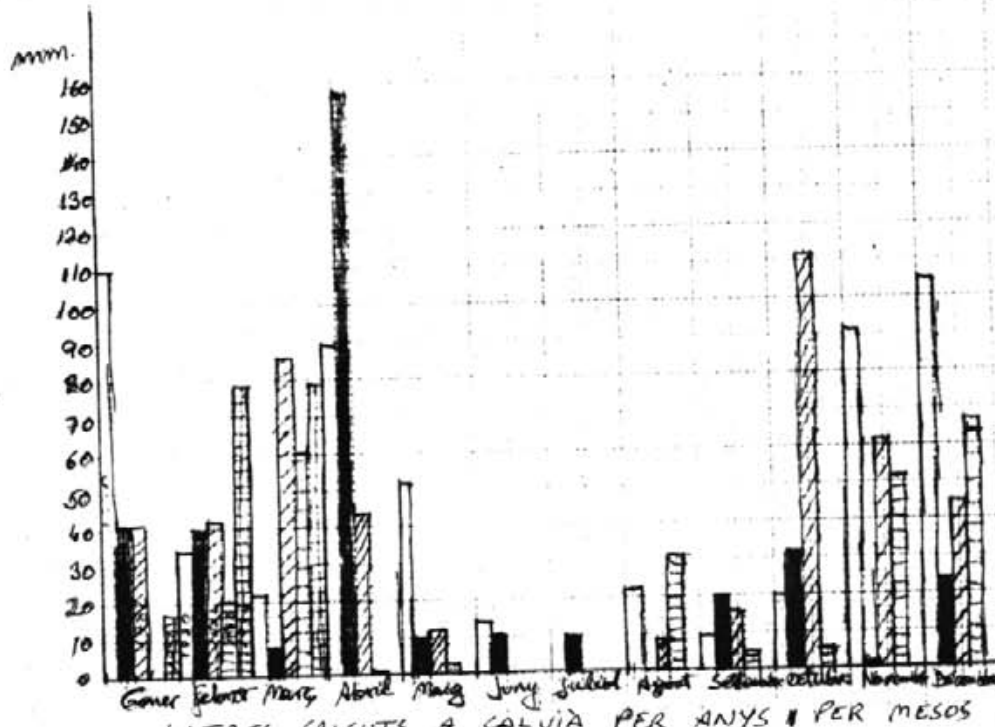
Joan Rubio

Aquest mes, i probablement el mes qui ve, tractarem en aquesta secció una cosa tan important per la nostra terra com són les pluges

Per a poder fer-ho contem amb les dades climatològiques de l'estació meteorològica de Calvià. Aquestes dades són recollides desde l'any 1.980 fins ara i les dibuixarem en forma de gràfica per poder fer una comparació més clara de mes en mes de cada any desde el 1.980 ençà.

la columna retxada amb retxes inclinades és el mateix mes de 1.982, la columna amb retxes horitzontals correspon al mateix mes de 1.983, i la columna amb quadrets és el mateix mes de 1.984. D'aquestes darreres només hi podreu trobar les dels mesos de gener, febrer i març, lògicament.

De la sola observació d'aquesta gràfica se pot extreure que l'any 1983 va tenir els mínims de pluges

- 1980
- 1981
- ▨ 1982
- ▤ 1983
- ▩ 1984

Per poder entendre clarament aquesta gràfica cal dir que la columna de l'esquerra a on posa mm. vol dir la quantitat de milimetres d'aigua o litres que han caigut cada mes. A la part d'abaix hi ha escrit els noms dels mesos i a damunt el nom de cada mes hi podeu veure varies columnes de diferent dibuix: la columna blanca corespon al mes corresponent de l'any 1.980, la columna negra correspon al mateix mes de l'any 1.981

en els següents mesos: gener, febrer, abril, maig, juny, juliol, setembre i octubre, per tot lo qual l'any 1.983 ha estat l'any en conjunt més sec de tots els que analitzam.

El 1.981 va tenir també 4 mesos amb la mínima aigua caiguda.

El 1.980 en contrast na estat l'any que ha tengut més mesos amb el màxim de pluviositat.

També podeu observar que en els tres mesos passats, els primers del 84 ha caigut una quantitat d'aigua important, que supera als mateixos períodes dels anys anteriors.

En línies generals, contant la quantitat d'aigua total caiguda cada any obtenim les següents dades:
 - 1.980 va ploure 569'5 litres.
 - 1.981 " " 353'5 litres.

- 1.982 " " 469'5 litres.
- 1.983 " " 243 litres.

Segons les estadístiques la mitja de pluges anuals a Calvià ens dona uns 500 litres d'aigua caiguda per any, per tant desde l'any 1.980 hem tengut dèficit d'aigua, especialment l'any passat, que va ploure la mitat menys de lo que sol ploure normalment.

Però farem aquest anàlisi d'una altra manera, que em sembla ens atraca més a la realitat.

Ho mirarem per temporades de pluja, tenint en compte que a Mallorca la temporada de pluja és en les primaveres i en l'hivern i, que quan no plou gens o quasi gens és en plè estiu, en el mes de Juliol-Agost. Per tant farem l'estudi de la temporada de pluges començant en el mes d'agost d'un any i acabant en el juliol del següent. D'aquesta manera obtenim les següents dades:

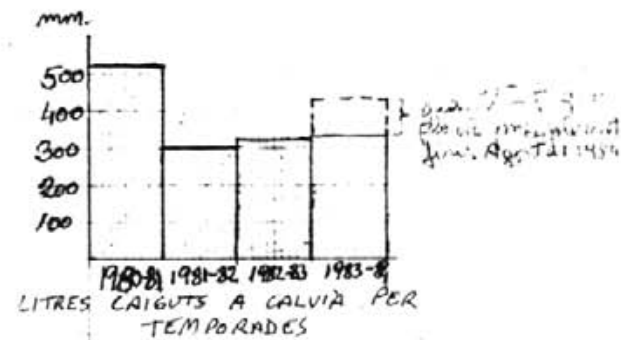
- Temporada 1.980-81 plogué 522'5lit.
- Temporada 1.981-82 " 303'5lit.
- temporada 1.982-83 " 327'5lit.
- Temporada 1.983-84 han plogut 334,5

litres, calculant que en els mesos que falten fins agost d'enguany cauran uns 97,5 litres més, donant un total de 432 litres, aproximadament per tota la temporada.

Aquestes dades ens donen les següents conclusions:

La temporada 1.980-81 va ser normal, en qüestió de pluges però la curva de quantitat d'aigua va caure en picat a la temporada següent, com es pot veure en el següent gràfic i en la temporada 1.982-83 va ploure un poquet més, però encara faltava molt per arribar al nivell normal.

Pareix ésser que en la temporada actual seguim recuperant el nivell normal, sense tampoc arribar als 500 mm. anuals però pensant que la curva seguirà pujant cada vegada un poc més en les temporades succesives.

Per tant veim que l'època vertaderament seca ha estat entre els anys 81 i 83.

Tot això dona com a resultat un balanç molt negatiu d'aigua a dins la terra, però d'aquest aspecte en parlarem el més qui ve.

Per acabar només vull dir que si qualqu de vosaltres s'interessa per saber els litres que cauen, quan plou, és molt fàcil de saber: basta posar una llauna o un altre recipient amb parets verticals a una banda ben espaiada (sense arbres, ni parets per devora) i quan ploqui midar la quantitat d'aigua caiguda amb una regleta. Cada milímetre d'aigua caiguda dins el recipient equival a 1 litre per metre quadrat.

Pep Rubio i Terrasa.

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS

★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Mayor, 34 CALVIA

FERRERIA - DROGUERIA

SANTA PONSA

Venta al Detall

Artículos Limpieza, Fontanería,
Utensilios de Albañilería, Perfumería,
Electricidad, Plásticos.

Edif. Xaloc I

Santa Ponsa

Podríamos decir que la educación de adultos hizo su entrada en los anales de la historia educativa en las jornadas entusiastas de la Francia revolucionaria de 1.789 pero, a pesar de su relativa tempranidad, habría de esperarse hasta después de la II Guerra Mundial para que la educación de adultos, como tal, pudiera afirmarse de una forma generalizada en todos los países desarrollados o en vías de desarrollo. Los factores que conllevaron tal efecto fueron varios, entre los cuales cabría citar: El nacimiento de organismos internacionales (ONU, UNESCO,...); movimientos de descolonización; planes de desarrollo y aspiraciones educativas de los movimientos sociales.

España, embarcada en esos años en el proceso político-económico característico del franquismo autárquico, no podía resistirse a conformar, con su presencia, el grueso de las aspiraciones educativas y de desarrollo que soplaban a nivel mundial. Así, tendremos que remontarnos a los planes de desarrollo del anterior régimen para entender que las campañas de alfabetización, orquestadas desde el Ministerio de Educación, obedecían a ese deseo voluntarista de los entonces dirigentes educativos por enganchar a España al tren de los países europeos desarrollados; en los cuales los índices de alfabetización eran marcadamente inferiores a los de España y, consecuentemente, se erigían en un baremo más de ponderación

de su grado de desarrollo industrial. Desde esta óptica, los tecnócratas (Opusdeístas en su mayoría), entendiendo que el "bien educado" es algo como el "hombre económico" de Kosik - hombre eficiente, pragmático y racional-, emprendieron la campaña nacional de lucha contra el analfabetismo (Agosto de 1.963 a Julio de 1.973) y, antes de terminar ésta, en el 70, con la Ley General de Educación se reafirmaría este intento de complementar o adecuar los sectores industriales con los educativos del país. Sin embargo, las medidas antes expresadas, como el transcurso de los años ha venido a demostrar, han resultado incompletas e ineficaces. Recibiendo las campañas de alfabetización realizadas las críticas de querer conseguir resultados fundamentalmente rápidos partiendo de unos elementos personales, materiales, organizativos y metodológicos no bien desarrollados. En unas palabras: No hubo conjunción entre fines propuestos y medios para conseguirlos. En cuanto a la ineficacia de la Ley General de Educación se ha argüido como clave explicatoria al no haber realizado una reforma fiscal paralela que hubiera hecho posible la elevación del presupuesto nacional que exigía la Ley para su aplicación.

Así pues, y a pesar de la incidencia de las EPAS (Educación Permanente de Adultos), orientadas preferentemente a la consecución del Graduado Escolar para aquellos alumnos que, por una u otra cau-

PANADERIA

forn nou

F. MARTINEZ

Calle Mayor, 48 - Tel. 670290 - CALVIA (Mallorca)

Pinturas y Decoración

DECORACION
IMITACIONES
PAPELES PINTADOS
BARNICES
LACADOS
MOQUETAS

PALMER

Telf. 67 04 73.

Es Serral, 36.

CALVIA.

sa, no lo consiguieron durante la E.G.B.; lo cierto es que en España, actualmente existe aún más de un millón de analfabetos absolutos y casi dos millones de analfabetos relativos (los que sólo saben firmar y deletrear con dificultad palabras que no alcanzan el grado de la lectura comprensiva). De lo que se desprende que las medidas propuestas por la Administración, para combatir y superar esta vergüenza nacional, han sido, a lo largo de nuestra historia más reciente y lo siguen siendo, insuficientes. Lo que quizá pueda encontrar explicación en el modelo de subdesarrollo cultural que nos ha venido aplicando y que urge superar para bien de todo un pueblo que no siempre ha legitimado el aforismo churchilliano de merecer la política educativa que sus gobernantes le han dado.

Juan Jiménez.

Este mes visitamos, en esta sección, a la familia propietaria de Ultramarinos Mir y Pescados Puerto de Pollensa.

-¿Cuántos años llevan en el negocio de la alimentación?

Siete años ya. Como si fuera ayer.

-Lo que destaca ante nuestros ojos al llegar a vuestro establecimiento es el rótulo Pescados Puerto de Pollensa. ¿Por qué razón?

-Bueno, somos la delegación territorial para el interior del término de Calvià de esta empresa especializada en pescado congelado.

-¿Qué opinión tenéis de los congelados?

El pescado, por ejemplo, es mucho más fresco que el que se vende como tal en el comercio, pues es capturado y congelado directamente en alta mar. No pierden absolutamente ninguna vitamina, ni otra propiedad alimenticia. Como ejemplo podemos

CAMPANYA PUBLICITARIA

Promoguda per Veïnats

COMPRAU EN ELS COMERÇOS DE CALVIÀ
UTILITZAU LES INDUSTRIES I ELS SERVEIS DE CALVIÀ.

HA AVENTATGES:

-Tendreu més bon servei que a Palma, a on no vos coneixen.

-Els preus no són més alts que a Palma i no hi ha l'inconvenient d'haver de pagar el transport fins a ciutat.

-Com més beneficis tinguin les nostres empreses, millor surtits estaran, i n'hi haurà més, amb lo qual hi haurà millor servei.

-Si feis una casa tendreu la ventatge de tenir el mestre d'obres aprop de casa vostra.

-Si heu de mester el fuster o el ferrer, el tendreu aprop, i no haureu d'esperar que baixi de Palma per que vengui a fer vos les feines, hi podreu donar pressa.

-Els productes que vos faran són de millor qualitat perquè no les fan en gros com les grans indústries de Palma, i endemés els industrials vos han de veure cada dia si vos ho fan malament

-Si els beneficis queden aquí se crearan llocs de feina.

-----No diguem que Calvià és un lloc mort. Si donam vida a les empreses de Calvià donam vida a Calvià.

-Les grans empreses de Palma tenen molts de beneficis. Les nostres petites empreses, no. No donem més beneficis als que ja en tenen molts! Que els nostres doblers no s'en vagin a Palma, que quedin a Calvià

-No siguem una sucursal de Palma

ENTRE TOTS CREARAM UNA ZONA DE MERCAT PROPIA A CALVIÀ

DONEM VIDA A CALVIÀ

**Ultramarinos MIR y
Pescados Puerto de
Pollensa**

Tel. 67 02 06

C/ Ca Na Cucó, 4.

CALVIÀ

citar que vienen personas enfermas, o que deben seguir algún régimen alimenticio, con orden del médico de que deben consumir pescado congelado.

-¿Tenéis mucha variedad de pescados congelados?

-Depende de la época, la pesca,... Tenemos desde: calamar, Cap Roig, Merluza, Pescadilla, Lenguado, Ratjada, Rape, Salmontes, marisco de toda clase, Corbina, Sepia, Pulpo, Bacalao, en pescado. Tenemos también todo tipo de legumbres frescas, coliflor, coles de bruselas, alcachofas, espinacas, etc. Hay carne de cerdo, pollo, pavo y platos preparados: albondigas, croquetas, calamar a la romana, bocaditos de merluza, ensaladilla, empanadilla, etc.

Los congelados, ¿son más baratos que los productos frescos?

-Efectivamente, además siempre hay productos en oferta según las oscilaciones del mercado.

-¿Quieren añadir algo más?

-Un consejo para los que consuman verdura congelada, deben ser puestas en la olla directamente, sin descongelar. De esta manera quedan exactamente como recién cogidos.

Papeleria

ROSITA

Tel. 6700 17

C/ Mayor, 39.

CALVIA

Visita a la Papelería Rosita.

Hace cinco años que Rosita inició la aventura de montar una Papelería. Es estos momentos, aparte de toda clase de material de papelería, tiene un buen surtido de libros, tanto para niños como para adultos.

Además del trabajo propio del comercio, Rosita ejerce de "Oficina de Información" para todas aquellas personas que vienen a Calviá sin conocerlo, buscando algo en concreto.

Desde hace unos meses es, además, la sucursal de un Club de Video de Magaluf, y en estos momentos dispone de un total de 70 películas para el gran público, que son renovadas semanalmente.

Estas películas se alquilan a un precio de 200 pts. diarias, añadiendo cien más por cada día que pase. Son copias de películas actuales, con una calidad totalmente garantizada.

Afirma que cada semana la gente alquila todas las películas de que dispone.

Volviendo a los servicios propios de Papelería, acaba diciéndonos que recibe prensa extranjera, en la actualidad únicamente inglesa y alemana, y pronto la recibirá en francés.

En prensa nacional recibe diariamente El País.

Aparte de los periódicos habituales en las Islas, allí podeis encontrar mensualmente vuestra Revista Veïnats.

Se dedica también a encuadernar los fascículos que distribuye a lo largo de la semana.

Gracias Rosita por tu amabilidad.

Entrevista a Joan Cañellas

Joan Cañellas com molts sabeu és el professor de gimnàsia de l'escola de Calvià, a ell hem volgut entrevistar aquest mes perquè nos informi un poc del que fan els nins en el camp del deport.

En el col·legi se cuida de la gimnàsia i dels esports de basquetbol, atletisme i altres. Els nins que se dediquen als darrers són un número de 120.

Els esports que tenen més acceptació són el futbol i el basquetbol, els nins s'estimen més jugar a futbol perquè és el que més coneixen.

Cada dia entren de 12 a 1 i de 4 a 5'30-6, l'horari s'ha de repartir entre tots els esports una mica.

Hi ha varies categories entre els equips del col·legi els alumnes de quart i cinquè pertanyen a nels alevins i els de segona etapa a infantils.

Per pertanyer a nels equips només hi ha la condició de que vulgin fer feina en serietat encara que naturalment si tenen condició atlètica és molt millor.

Hi ha molta inquietud pels esports encara que com tot al principi és dur; a pesar de tot podria haver-hi més afició per altres esports, manca promocionar altres esports que no siguin el futbol.

Els meus projectes per l'any que ve són bàsicament tenir 4 equips federats de basquetbol. Projecte més immediat? Treure bons resultats a les competicions d'enguany.

Fins ara durant l'estiu no he realtzat cap activitat al terme però enguany voldria preparar als equips de basquet i dur-un grup a un campament deportiu.

Les dificultats que tenim són bàsicament els transport dels alumnes i també que és massa feina per una persona tota sola.

Els equips escolars no estan federats, pertanyen del Consell Interinsular que és el que organitza les competicions.

- Saps qualque cosa d'un polideportiu?

- No estic massa assebatat, només se el que diuen els rumors, pareix que hi ha qualque projecte, de fet fa tres anys que feim curses d'iniciació.

- oon, donaries qualque consell pel seu muntatge?

- Que s'aconsellassin d'especialistes en el tema, per la meva part m'agradaria que fos funcional, que servis per promocionar el deport entre tota la població.

- Molt agraïda, Joan, esper en nom de Calvià i de Veïnats que nos segueu informant del que succeeixi.

Diana Hernando/abril 1984

RADIOGRAFIA DEPORTIVA

Esta vez sí que no sé por donde empezar para que esta "radiografía" no sea copia exacta de la anterior, en lo tocante a resultados de nuestros representantes calvianenses, pues se sigue con la misma tónica. En lo único que difieren, es que en esta ocasión no podemos hablar de ningún punto positivo traído de sus desplazamientos (oigan, en lo que llevamos de liga sólo han sumado uno), lo que quiere decir que en la parte negativa sí que continuamos. ¿Serán tan malos como intentan demostrar partido tras partido? Si nos atenemos a los resultados, parece que sí... Sin embargo, todos sabemos que no son tan malos como quieren hacernos creer, ni tan buenos como todos creíamos al principio. Me explico: En casa nos han "deleitado" con partidos malísimos, pero ante equipos que no eran mejor que ellos, equipos que no jugaban al fútbol y, por ende, no dejaban jugar. Claro está, también se ha perdido ante conjuntos con tratamiento de Usía y que jugaban al fútbol, pero mejor. Sin ir más lejos, hace unas pocas jornadas se ganó, y bien, por 4 a 1 a un Portmany que no es mco de pavo, pero que juega y deja jugar.

Por cierto, que hay que hacer constar que en este partido se dio descanso a los, digamos, insustituibles y miren por donde los digamos reservas nos dieron una lección de pundonor, valentía, honradez deportiva y saber hacer, que nos dejó a todos asombrados, incluidos los jugadores ibicencos. ¿Será esto la solución de nuestros males? De ser así, bienvenida sea la idea, a ver si salimos de esta zona tan peligrosa en la que estamos metidos.

Que así lo veamos.

S. Barceló.

ENIGMA POLICIACO

Una huellas carentes de lógica.

Peter Benson de la brigada de homicidios observó el cadáver de John Rock, un ricachón.

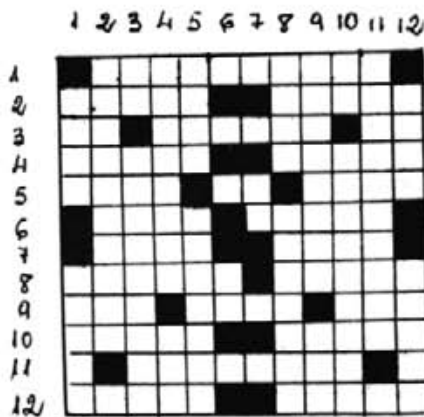
Este se encontraba sobre unas zarzas y tenía la cabeza casi destrozada por un disparo de la escopeta que se encontraba a su lado. Peter Benson observó que daba la impresión de que el cuerpo había tropezado con una rama, a la vez que el gatillo se enganchó en otra rama, pero el detective no se dejó llevar por lo que veía y mandó que llevarsen la escopeta al laboratorio.

Peter Benson, como de costumbre, inició el interrogatorio. En primer lugar, habló con Nancy, su esposa y ella declaró: - "Mi marido se ha suicidado. Tenía un lio con una mujer y ésta lo quería abandonar. En cierta ocasión escuché una conversación telefónica, en la cual la amante se burlaba de él, y mi marido dijo que si le abandonaba se suicidaría y como es un cobarde, simuló que se iba a cazar y se pegó un tiro".

Peter Benson, después de oír esta declaración fue a interrogar a sus hijos.

- "Mi novia y yo vinimos aquí a las 4 y al ver que no había nadie, fuimos a dar una vuelta, encontrando el cadáver de mi padre".

Al día siguiente, el detective recibió el informe del labo-

ratorio sobre la escopeta, en el que se decía que el cañón y culata habían sido frotados con un manojo de hierbas. Este informe decía que se habían visto dos clases de huellas y en una de ellas estaban los 4 dedos muy juntos y el pulgar no aparecía, por lo que el detective dedujo que era un asesinato, ya que había sido manipulada la escopeta.

Peter Benson interogó a la amante.

Declaró: "No creí que cumpliera la amenaza de suicidarse". Peter contestó: "No se ha suicidado. Es un asesinato".

¿SABE USTED QUIEN ES EL ASESINO?

La solución en el próximo número.

Cristóbal Vílchez.

Horizontales.- 1.-Dividido en 100 partes iguales. 2.-Acunar. Sospechaba, recelaba. 3.-Preposición. Esposa de Don Rodrigo Díaz de Vivar. Nombre de letra. 4.-Serie de cosas ensartadas, al revés. Rumiante parecido al ciervo, en plural. 5.-Al revés y en mallorquín, carne. Nota musical, al revés. Otorga. 6.-Mono de América del Sur, al revés. Letras de tocar. 7.-Más mal. Corrientes de agua, al revés. 8.-Voto, juramento, plural. Solípedos. 9.-Sings de un festival de la canción muy popular. Masa atmosférica. Exclamación que denota sorpresa, asombro. 10.-Al revés y en plural, mercado marroquí. Acto de tirar. 11.-Vocal. Magnetizado, al revés. Vocal. 12.-Igualar con el rasero. Avenida de agua.

Verticales.- 1.-Orinan. Expeler el aire de los pulmones con violencia. 2.-Que atrae, dirige o impele hacia el centro. Vocal. 3.-Nombre de letra, al revés. Familiarmente ladronzuelos. 4.-Acción y efecto de negar. Composición poética. 5.-Sonido leve al romperse una cosa. Partir algo, tronchar. 6.-Vocal. Mil. Vocal. Pronombre posesivo. Consonante. 7.-Consonante. Vocal. Artículo neutro. Consonante. Consonante. 8.-Que denota oposición o contrariedad, al revés. Disparar flechas. 9.-Recoveco de un río o camino, plural. Números romanos. 10.-Al revés y repetido, voz familiar. Tienda en la que expenden tocino. 11.-Individuo que se cree un lobo y aulla como ellos. Quinientos. 12.-Limpia, al revés. Da condiciones de salubridad a una finca o a otra cosa.

José Suárez.

Baz Restautante

ESPECIALIDADES

- Arroz Brut
- Frito Mallorquin
- Sopas Mallorquinas
- Lomo con Col
- Tordos con Col
- Caracoles
- Paellas

CA'N PEDRO

COCINA MALLORQUINA
Y TAPAS VARIADAS

C/. Mayor, 53 - Tel. 670453 - Calviá - (Mallorca)

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"